

OBWIESZCZENIE MINISTRA GOSPODARKI¹⁾

z dnia 29 lutego 2008 r.

w sprawie sprawozdania z wyników nadzoru nad bezpieczeństwem zaopatrzenia w gaz ziemny

Na podstawie art. 15b ust. 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. — Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625, z późn. zm.²⁾) ogłasza się, w załączniku do obwieszczenia, sprawozdanie z wyników nadzoru nad bezpieczeństwem zaopatrzenia w gaz ziemny za okres od dnia 1 lipca 2006 r. do dnia 31 marca 2007 r.

Minister Gospodarki: *W. Pawlak*

---

¹⁾ Minister Gospodarki kieruje działem administracji rządowej — gospodarka, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki (Dz. U. Nr 216, poz. 1593).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Nr 158, poz. 1123 i Nr 170, poz. 1217 oraz z 2007 r. Nr 21, poz. 124, Nr 52, poz. 343, Nr 115, poz. 790 i Nr 130, poz. 905.

Załącznik do obwieszczenia Ministra Gospodarki
z dnia 29 lutego 2008 r. (poz. 268)

MINISTER GOSPODARKI

SPRAWOZDANIE Z WYNIKÓW NADZORU NAD BEZPIECZEŃSTWEM ZAOPATRZENIA W GAZ ZIEMNY

za okres od dnia 1 lipca 2006 r. do dnia 31 marca 2007 r.

Warszawa 2007 r.

Spis treści

	Str.
1. Informacje ogólne	876
2. Popyt na gaz ziemny i jego podaż	878
3. Źródła i kierunki zaopatrzenia gospodarki krajowej w gaz ziemny oraz możliwości dysponowania tymi źródłami	882
4. Stan infrastruktury technicznej sektora gazowego (jakość i poziom usług konserwacyjnych i remontowych sieci)	883
5. Działania podejmowane dla pokrycia szczytowego zapotrzebowania na gaz ziemny oraz postępowanie w przypadku niedoborów jego dostaw	885
6. Oddziaływanie sektora gazowego na środowisko	885
7. Poziom zapasów gazu ziemnego	886
8. Sytuacja ekonomiczna przedsiębiorstw energetycznych, w tym konkurencyjność cenowa gazu ziemnego	887
9. Skuteczność podejmowanych działań w zakresie bezpieczeństwa zaopatrzenia w gaz ziemny	889
10. Planowane lub będące w budowie krajowe źródła gazu ziemnego i inne sposoby dostaw gazu ziemnego do krajowego systemu gazowniczego	891
11. Podejmowane działania i wprowadzone ograniczenia dotyczące sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa w zakresie gazu ziemnego	891
12. Pojemność czynna instalacji magazynowych gazu ziemnego	894
13. Wnioski wynikające ze sprawowania nadzoru nad bezpieczeństwem zaopatrzenia w gaz ziemny	895
14. Źródła wykorzystane przy opracowaniu sprawozdania	895

1. Informacje ogólne

1.1. Wstęp

Podstawę prawną do sporządzenia niniejszego sprawozdania stanowi przepis art. 15b ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. — Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625, z późn. zm.), który obliuguje ministra właściwego do spraw gospodarki do opracowania sprawozdania z wyników nadzoru nad bezpieczeństwem zaopatrzenia w gaz ziemny. Sprawozdanie obejmuje okres od dnia 1 lipca 2006 r. do dnia 31 marca 2007 r.

Przedmiotem niniejszego sprawozdania są zagadnienia bezpieczeństwa energetycznego kraju, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 65, poz. 437, z późn. zm.), w szczególności bezpieczeństwa dostaw gazu ziemnego do Polski, nad którym nadzór powierzono ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, zgodnie z przepisami ustawy — Prawo energetyczne.

Jednym z najbardziej istotnych zadań postawionych przez Radę Ministrów przed Ministrem Gospodarki jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju poprzez dywersyfikację źródeł i kierunków dostaw gazu ziemnego. Minister Gospodarki dąży do zwiększania bezpieczeństwa energetycznego kraju w szczególności poprzez monitorowanie utrzymania stabilnych i nieprzerwanych dostaw gazu ziemnego, co wiąże się z koniecznością dywersyfikacji jego źródeł i kierunków, z rozbudową infrastruktury przesyłowej, dystrybucyjnej i magazynowej oraz podjęciem działań mających na celu realizację inwestycji umożliwiających zwiększenie wydobycia gazu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego jest uzależnione od wielu czynników. Wśród najistotniejszych należy wskazać:

- stopień dywersyfikacji źródeł dostaw gazu ziemnego do kraju,
- dostępne pojemności magazynowe gazu ziemnego w kraju,
- stan techniczny i funkcjonalność systemów dystrybucyjnych i systemu przesyłowego gazu ziemnego,
- tempo wzrostu wydobycia gazu ziemnego w kraju,
- kontrolę właścicielską państwa nad kluczową infrastrukturą przesyłową gazu ziemnego,
- jakość regulacji prawnych w zakresie dotyczącym inwestycji infrastrukturalnych (w tym liniowych),
- jakość regulacji prawnych w zakresie funkcjonowania całego sektora gazowego, w szczególności w zakresie prowadzenia działalności związanej z obrotem, magazynowaniem, przesyłem i dystrybucją gazu ziemnego,
- jakość regulacji prawnych w zakresie bezpieczeństwa energetycznego, w tym mechanizmów i procedur antykrzysowych,
- politykę państw członkowskich Unii Europejskiej i Komisji Europejskiej w zakresie bezpieczeństwa energetycznego.

W latach 2006/2007 obejmujących obecny okres sprawozdawczy kontynuowano prace, realizując zadania nałożone podjętymi przez Radę Ministrów uchwałami nr 3/2006 z dnia 3 stycznia 2006 r. w sprawie działań mających na celu dywersyfikację dostaw nośników energii oraz nr 77/2006 z dnia 31 maja 2006 r. w sprawie działań zwiększających bezpieczeństwo energetyczne Rzeczypospolitej Polskiej.

1.2. Polityka dla przemysłu gazu ziemnego

Dnia 20 marca 2007 r. Rada Ministrów przyjęła przygotowaną przez Ministra Gospodarki *Politykę dla przemysłu gazu ziemnego*. Opracowanie tego dokumentu wynikało z konieczności:

- 1) podsumowania realizacji *Programu restrukturyzacji i prywatyzacji PGNiG SA* przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 5 października 2004 r. oraz *Programu wprowadzania konkurencyjnego rynku gazu ziemnego i harmonogramu jego wdrażania* przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 27 kwietnia 2004 r.,
- 2) uwzględnienia strategii dywersyfikacji źródeł dostaw gazu ziemnego do Polski wyrażonej uchwałami Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 2006 r. oraz z dnia 31 maja 2006 r.,

- 3) uwzględnienia w działaniach na rzecz bezpieczeństwa energetycznego, prowadzonych przez spółki energetyczne i administrację rządową, zmian zachodzących w sektorze gazu ziemnego w otoczeniu zewnętrznym, wynikających z polityki Unii Europejskiej na rzecz liberalizacji sektora oraz polityki głównych dostawców gazu ziemnego do państw członkowskich UE.

Polityka dla przemysłu gazu ziemnego stanowi wytyczne dla administracji rządowej i spółek strategicznych sektora gazowego w odniesieniu do działań mających na celu poprawę bezpieczeństwa energetycznego Polski oraz służy wzmocnieniu struktury tego sektora. Wśród szczegółowych celów *Polityki dla przemysłu gazu ziemnego* należy wymienić:

- 1) kontraktowe zapewnienie zaspokojenia zapotrzebowania krajowego rynku na gaz ziemny w perspektywie długoterminowej,
- 2) budowę i rozbudowę infrastruktury umożliwiającej dywersyfikację źródeł i dróg dostaw gazu ziemnego do Rzeczypospolitej Polskiej z zapewnieniem nieprzerwanych dostaw do odbiorców,
- 3) stworzenie mechanizmu reagowania w sytuacjach kryzysowych,
- 4) zabezpieczenie interesów państwa w strategicznych spółkach sektora gazowego.

Narzędziami kreowania polityki w zakresie bezpieczeństwa energetycznego kraju są działania legislacyjne regulujące funkcjonowanie sektora gazowego, w tym w sytuacjach kryzysowych, oraz nadzór właścicielski nad strategicznymi spółkami energetycznymi.

Działania Ministra Gospodarki wynikające z *Polityki dla przemysłu gazu ziemnego*:

1. Ze względu na ryzyko dla bezpieczeństwa energetycznego Rzeczypospolitej Polskiej do czasu zrealizowania celów *Polityki* nie przewiduje się dalszej prywatyzacji spółki PGNiG SA, w tym udostępniania tzw. akcji pracowniczych. Zbywanie przez Skarb Państwa akcji spółki może mieć negatywny wpływ na stan bezpieczeństwa energetycznego kraju.

2. Utrzymanie przez państwo nadzoru właścicielskiego nad spółkami strategicznymi, tj. Polskim Górnictwem Naftowym i Gazownictwem SA (PGNiG SA), Operatorem Gazociągów Przesyłowych Gaz-System S.A. (OGP Gaz-System S.A.).

3. Dążenie do utrzymania dotychczasowego wpływu w SGT EuRoPol Gaz S.A.¹⁾

4. Podjęcie działań mających na celu przygotowanie decyzji inwestycyjnych i handlowych dla dywersyfikacji dostaw gazu ziemnego przy pomocy terminalu LNG do odbioru gazu skroplonego.

5. Podjęcie działań mających na celu przygotowanie decyzji inwestycyjnych i handlowych dla dywersyfikacji dostaw gazu ziemnego do Rzeczypospolitej Polskiej z innych źródeł, poprzez połączenie gazociągowe ze złożami skandynawskimi poprzez duński system przesyłowy (projekt Baltic Pipe).

1.3. Ustawa o zapasach

Na przełomie 2006 i 2007 r. prowadzono prace legislacyjne nad ustawą z dnia 16 lutego 2007 r. o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym (Dz. U. Nr 52, poz. 343), zwaną dalej „ustawą o zapasach”. Ustawa ta, wraz z ustawą — Prawo energetyczne, wdraża w pełni do polskiego porządku prawnego przepisy dyrektywy Rady 2004/67/WE z dnia 26 kwietnia 2004 r. dotyczącej środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego (Dz. Urz. UE L 127 z 29.04.2004, str. 92—96; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 12, t. 3, str. 19). Głównymi zagadnieniami, nad którymi pracowano w trakcie przygotowywania omawianej ustawy, były kwestie dotyczące wzmocnienia bezpieczeństwa paliwowego Rzeczypospolitej Polskiej poprzez stworzenie regulacji określającej w sposób kompleksowy środki przeciwdziałania zakłóceniom w dostawach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego wraz z procedurami uruchamiania tych środków oraz mechanizmami ich wdrażania, w przypadku gdy wymaga tego sytuacja na rynku krajowym lub jest to konieczne ze względu na zobowiązania międzynarodowe.

¹⁾ Operator Gazociągów Przesyłowych Gaz-System S.A. powstał dnia 16 kwietnia 2004 r. jako PGNiG — Przesył sp. z o.o., następnie realizując postanowienia rządowego *Programu Restrukturyzacji i Prywatyzacji PGNiG SA*, Gaz-System S.A. stał się jednoosobową spółką Skarbu Państwa. W dniu 18 września 2006 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników podjęło uchwałę o przekształceniu Operatora Gazociągów Przesyłowych Gaz-System sp. z o.o. w spółkę akcyjną. Decyzja Prezesa URE z dnia 23 czerwca 2006 r. wyznaczyła na podstawie KPA spółkę na operatora systemu przesyłowego do dnia 30 czerwca 2007 r. Decyzją z dnia 18 grudnia 2006 r. Prezes URE przedłużył ten okres do 2014 r.

Zgodnie z przepisami ustawy o zapasach dla wzmocnienia bezpieczeństwa paliwowego Rzeczypospolitej Polskiej został stworzony kompleksowy system zabezpieczenia przed negatywnymi skutkami zakłóceń w dostawach gazu ziemnego. Ustawa doprecyzowuje i uzupełnia obowiązujące przed jej wejściem w życie przepisy w zakresie zasad tworzenia, utrzymywania i uruchamiania zapasów obowiązkowych gazu ziemnego. W trakcie prac nad ustawą określono katalog sytuacji, w których niezbędne jest reagowanie dla utrzymania ciągłości zaopatrzenia w gaz krajowych odbiorców, sformułowano zadania i podział odpowiedzialności podmiotów, przedstawiono także katalog środków służących przedsiębiorstwom obrotu, operatorom systemów oraz organom administracji do zapobiegania lub reagowania na zakłócenia w dostawach gazu.

2. Popyt na gaz ziemny i jego podaż

2.1. Wstęp

Gaz ziemny charakteryzuje się dużą efektywnością energetyczną i jest najczystszy energetycznym surowcem naturalnym, a procesy związane z jego wydobyciem, transportem i magazynowaniem odbywają się w warunkach przyjaznych dla środowiska. Rozwój nowoczesnych technologii sprawił, że gaz ziemny stał się surowcem uniwersalnym, a jego udział w strukturze paliw pierwotnych Rzeczypospolitej Polskiej wynosi 13 %²⁾. Wydobywalne zasoby gazu ziemnego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wynoszą około 110 mld m³, ale krajowe możliwości produkcyjne są niewystarczające dla pokrycia całkowitego zapotrzebowania, co sprawia, iż konieczny jest jego import³⁾.

2.2. Charakterystyka rynku gazu ziemnego w Polsce

Sieć przesyłowa gazu ziemnego umożliwia dostarczanie paliw gazowych do większości rejonów Polski. Obecnie Spółka OGP Gaz-System S.A. eksploatuje sieć gazociągów o długości 13 857,962 km (w tym własnością spółki jest 1 759,98 km, a 12 097,982 km jest leasingowane od PGNiG SA)⁴⁾, tłocznie gazu ziemnego oraz stacje redukcyjno-pomiarowe.

Celem funkcjonowania OGP Gaz-System S.A. jest organizacja i zabezpieczenie transportu gazu ziemnego siecią przesyłową w skali całego kraju — niezależnie od źródła jego pochodzenia, a także równoważenie bilansu pracy sieci przesyłowej. Do obowiązków spółki należą w szczególności:

- zagwarantowanie wszystkim odbiorcom uprawnionym, na zasadzie równoprawnego traktowania, świadczenia usług przesyłowych, polegających na dostarczaniu gazu ziemnego od wybranego przez nich sprzedawcy,
- zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonowania systemu przesyłowego gazu ziemnego,
- dostarczanie użytkownikom systemu i operatorom innych systemów przesyłowych bieżących i wyprzedzających informacji o warunkach świadczenia usług przesyłowych,
- eksploatacja, konserwacja i remonty sieci gwarantujące niezawodność funkcjonowania systemu przesyłowego,
- rozbudowa infrastruktury sieci przesyłowej oraz połączeń z innymi systemami gazowymi.

W 2006 r. dominującym podmiotem na polskim rynku obrotu gazem ziemnym była spółka PGNiG SA⁵⁾ wchodząca, wraz z sześcioma regionalnymi spółkami gazownictwa, w skład Grupy Kapitałowej PGNiG SA.

Wielkość i strukturę sprzedaży gazu ziemnego Grupy Kapitałowej PGNiG SA do odbiorców końcowych w 2006 r. przedstawia tabela nr 1.

²⁾ Sprawozdanie z działalności Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w 2006 r., str. 36.

³⁾ Sprawozdanie z działalności Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w 2006 r., str. 37.

⁴⁾ Informacja spółki Gaz-System S.A. z dnia 31 marca 2007 r., sygn. OGP/RR/1017/2007, str. 1.

⁵⁾ Spółka PGNiG SA od dnia 23 września 2005 r. jest notowana na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie, skład jej akcjonariatu to: 84,75 % Skarb Państwa, 15,25 % pozostali akcjonariusze. Według stanu na dzień 31 grudnia 2006 r. PGNiG posiadało udziały lub akcje w 56 spółkach prawa handlowego. Składało się na nie: 25 spółek, w których PGNiG posiadało ponad 50 % akcji/udziałów lub głosów, 17 spółek, w których PGNiG posiadało od 20 do 50 % akcji/udziałów lub głosów, 14 spółek z udziałem kapitałowym PGNiG poniżej 20 % akcji/udziałów lub głosów. Łączna wartość nominalna zaangażowania kapitałowego PGNiG w spółkach prawa handlowego, według stanu na 31 grudnia 2006 r., wynosiła 6,6 mld zł.

Tabela nr 1. Wielkość i struktura sprzedaży gazu ziemnego Grupy Kapitałowej PGNiG SA do odbiorców końcowych w 2006 r.

Wyszczególnienie	Sprzedaż gazu ziemnego Grupy Kapitałowej PGNiG SA	Sprzedaż gazu ziemnego Grupy Kapitałowej PGNiG SA — w tym:	
		sprzedaż gazu ziemnego z systemu przesyłowego i bezpośrednio ze źróź	sprzedaż gazu ziemnego spółek gazownictwa
[mln m ³]			
Wielkość sprzedaży	13 352,3	5 395,7	7 958,7
1. Przemysł, w tym:	8 090,2	5 235,8	2 854,4
Zakłady azotowe	2 399,3	2 399,3	0,0
Elektrociepłownie	1 013,6	960,8	52,3
Ciepłownie	237,1	12,6	265,2
Inni mali odbiorcy (o zużyciu do 1 mln m ³ /rok)	657,4	10,1	647,3
Inni średni odbiorcy (o zużyciu od 1 do 25 mln m ³ /rok)	2 104,5	536,8	1 567,7
Inni duzi odbiorcy (o zużyciu powyżej 25 mln m ³ /rok)	1 678,9	1 316,2	362,7
2. Handel i usługi:	1 333,6	33,0	1 300,6
Mali odbiorcy (o zużyciu 1 mln m ³ /rok i poniżej)	1 206,1	4,7	1 201,4
Średni odbiorcy (o zużyciu od 1 do 25 mln m ³ /rok)	127,5	28,3	99,2
Duzi odbiorcy (o zużyciu powyżej 25 mln m ³ /rok)	0,0	0,0	0,0
3. Gospodarstwa domowe	3 801,5	0,0	3 801,5
4. Eksport	40,6	40,6	0,0
5. OGP Gaz-System	86,3	86,3	0,0

Źródło: Urząd Regulacji Energetyki na podstawie danych PGNiG SA oraz spółek gazownictwa PGNiG SA, cyt. za „Sprawozdanie z działalności Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w 2006 r.”, str. 46.

Ponadto PGNiG SA sprzedaje OGP Gaz-System S.A. gaz ziemny na potrzeby własne operatora oraz na potrzeby bilansowania systemu. Pozostały gaz ziemny jest sprzedawany z systemu dystrybucyjnego przez regionalne spółki gazownictwa, a sprzedaż gazu ziemnego gospodarstwom domowym odbywa się w całości z systemu dystrybucyjnego.

Regionalne spółki gazownictwa wchodzące w skład Grupy Kapitałowej PGNiG S.A. w okresie, który obejmuje sprawozdanie, prowadziły działalność w zakresie obrotu detalicznego i dystrybucji gazu ziemnego, eksploatacji, remontów i rozbudowy systemu dystrybucyjnego.

Tabela nr 2 przedstawia 6 spółek dystrybucyjnych PGNiG SA wraz z liczbą klientów, którą obsługują — stan na koniec I kwartału 2007 r.

Tabela nr 2. Spółki dystrybucyjne PGNiG SA wraz z liczbą obsługiwanych klientów

Nazwa spółki dystrybucyjnej	Liczba klientów obsługiwanych przez spółkę
Wielkopolska Spółka Gazownictwa (WSG)	0,9 mln
Pomorska Spółka Gazownictwa (PSG)	0,7 mln
Mazowiecka Spółka Gazownictwa (MSG)	1,4 mln
Karpacka Spółka Gazownictwa (KSG)	1,4 mln
Górnośląska Spółka Gazownictwa (GSG)	1,3 mln
Dolnośląska Spółka Gazownictwa (DSG)	0,7 mln

Źródło: Prezentacja PGNiG SA pt. „Aktualna informacja o GK PGNiG i liberalizacji rynku gazu w Polsce”, str. 15.

Strukturę sprzedaży gazu ziemnego przez regionalne spółki gazownictwa PGNiG SA przedstawia tabela nr 3.

Tabela nr 3. Struktura sprzedaży gazu ziemnego przez regionalne spółki gazownictwa PGNiG SA

Rodzaj gazu ziemnego	Razem spółki gazownictwa	
	wolumen sprzedanego gazu w mln m ³	wartość sprzedanego gazu w mln zł
Gaz wysokometanowy E**	7 315,0	8 345,7
Gaz zaazotowany GZ Lw*	272,4	272,8
Gaz zaazotowany GZ Ls*	465,1	458,4
Razem	8 052,5	9 076,9

* W przeliczeniu na gaz wysokometanowy.

** W tym CNG 3,6 mln m³.

Źródło: PGNiG SA.

Oprócz PGNiG SA i regionalnych spółek gazownictwa pozostających w Grupie Kapitałowej PGNiG SA w 2006 r. na polskim rynku działały również inne przedsiębiorstwa energetyczne, a wśród najaktywniej działających znalazły się:

EuRoPol Gaz S.A. — spółka posiada koncesję na przesyłanie i dystrybucję paliw gazowych, koncesję na obrót paliwami gazowymi oraz koncesję na obrót gazem ziemnym z zagranicą, a także jest właścicielem polskiego odcinka gazociągu Jamał — Europa. Ponad 90 % gazu ziemnego tłoczonego tym gazociągiem jest dostarczana do odbiorców w Niemczech, pozostała część gazu ziemnego trafia do polskich odbiorców poprzez punkty zdawczo-odbiorcze we Włocławku oraz Lwówku Wielkopolskim.

Całkowity zakup gazu przez spółkę kształtuje się na poziomie 314,330 mln m³ i jest w całości przeznaczony na zużycie własne.

Polski odcinek systemu gazociągów tranzytowych składa się z:

- stalowego gazociągu o długości 684 km,
- 33 zespołów zaporowo-upustowych,

- 5 tłoczni gazu z turbinami gazowymi, pomiarowni w Kondratkach i systemowej stacji redukcyjno-pomiarowej we Włocławku,
- systemu łączności służącego do transmisji danych między wszystkimi obiektami gazociągu na terenie Polski oraz ośrodkami dyspozytorskimi,
- systemu sterowania (SCADA) oraz zarządzania przesyłaniem gazu ziemnego, umożliwiającego automatyczną kontrolę i kierowanie procesem transportu tego gazu.

G.EN. GAZ ENERGIA S.A. — spółka prowadziła działalność gospodarczą polegającą na obrocie gazem ziemnym. Posiada koncesję na obrót paliwami gazowymi, koncesję na dystrybucję paliw gazowych, koncesję na skraplanie gazu ziemnego i regazyfikację skroplonego gazu ziemnego w instalacjach skroplonego gazu ziemnego. W 2006 r. spółka sprzedała odbiorcom końcowym 9,001 mln m³ gazu ziemnego. System dystrybucyjny G.EN. GAZ ENERGIA S.A. obejmuje 47 gmin w 4 województwach (zachodniopomorskie, wielkopolskie, pomorskie i dolnośląskie). Gaz ziemny dostarczany jest przez G.EN. do ponad 15 tysięcy odbiorców poprzez prawie 2000 km sieci gazowych⁶⁾.

MOW Sp. z o.o. — spółka prowadziła działalność gospodarczą polegającą na obrocie gazem ziemnym. Posiada koncesję na obrót paliwami gazowymi, koncesję na dystrybucję paliw gazowych oraz koncesję na obrót gazem ziemnym z zagranicą. W 2006 r. spółka sprzedała odbiorcom końcowym 36,145 mln m³ gazu ziemnego. System dystrybucyjny obejmuje 30 gmin w województwie wielkopolskim i dolnośląskim, a w zasięgu sieci gazowej firmy znalazło się ponad 50 000 klientów. W 2006 r. spółka rozszerzyła swój zasięg na 5 nowych gmin⁷⁾.

KRI S.A. — (przekształcona w spółkę akcyjną w lutym 2007 r.) spółka prowadziła działalność gospodarczą polegającą na dystrybucji i obrocie paliwami gazowymi, posiada również koncesję na obrót gazem ziemnym z zagranicą oraz koncesję na skraplanie gazu ziemnego w instalacjach skroplonego gazu ziemnego. W 2006 r. kupiła 15,702 mln m³ gazu od PGNiG SA i sprzedała odbiorcom końcowym 15,656 mln m³ gazu. System dystrybucyjny obejmuje 9 gmin i miast: Złotów, Trzemeszna, Myślibórz, Lipiany, Chojna, Czemiń, Stawa, Lubicz, Przysucha⁸⁾.

CP Energia S.A. — spółka prowadziła działalność gospodarczą polegającą na obrocie gazem ziemnym. Posiada koncesję na obrót paliwami gazowymi oraz koncesję na obrót gazem ziemnym z zagranicą. W okresie od kwietnia 2006 r. do marca 2007 r. spółka sprowadziła z zagranicy 0,68 mln m³. Spółka posiada 141 km własnych sieci gazowych zlokalizowanych w województwach dolnośląskim, wielkopolskim, mazowieckim, podlaskim, opolskim, łódzkim, lubuskim⁹⁾.

2.3. Dostosowanie rynku gazowego do wymogów UE

W 2006 r. w Grupie Kapitałowej PGNiG SA były prowadzone prace nad dostosowaniem struktur organizacyjnych do wymogów dyrektywy 2003/55/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylającej dyrektywę 98/30/WE (Dz. Urz. UE L 176 z 15.07.2003, str. 57—78; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 12, t. 2, str. 230) oraz do wymogów ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. — Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625, z późn. zm.), która dokonała w zakresie swojej regulacji wdrożenia ww. dyrektywy. Dyrektywa nakłada obowiązek prawnego rozdzielania działalności dystrybucyjnej od działalności handlowej oraz wydzielenia operatorów systemu dystrybucyjnego (OSD).

Spółki obrotu gazem zostały utworzone w wyniku prac nad rozdzieleniem dystrybucji gazu od działalności handlowej na mocy przyjętego przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie PGNiG SA w dniu 3 listopada 2006 r. opracowania *Projekt Restrukturyzacji Grupy Kapitałowej PGNiG dotyczący Integracji Obrotu w PGNiG SA i przekształcenia Regionalnych Spółek Gazownictwa w Operatorów Systemu Dystrybucyjnego*. Podział spółek gazownictwa został przeprowadzony poprzez przeniesienie zorganizowanych części przedsiębiorstwa spółek dzielonych na spółki obrotu gazem (podział przez wydzielenie)¹⁰⁾.

Tego typu przekształceniami nie były objęte mniejsze przedsiębiorstwa energetyczne spoza Grupy Kapitałowej PGNiG SA działające na polskim rynku gazu, ponieważ w myśl postanowień art. 9d ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. — Prawo energetyczne oraz postanowień art. 13 dyrektywy 2003/55/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. obowiązek rozdzielania działalności dystrybucyjnej od działalności handlowej nie dotyczy przedsiębiorstw o liczbie odbiorców przyłączonych do sieci nieprzekraczającej 100 tys. i przedsiębiorstw, których wielkość sprzedaży paliw gazowych w ciągu roku nie przekracza 100 mln m³.

⁶⁾ www.gen.com.pl oraz dane ARE S.A.

⁷⁾ www.mow.pl oraz dane ARE S.A.

⁸⁾ www.kri.pl oraz dane ARE S.A.

⁹⁾ www.cpennergia.pl

¹⁰⁾ Skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okresy kwartalne zakończone 31 marca 2007 r. oraz 31 marca 2006 r.

3. Źródła i kierunki zaopatrzenia gospodarki krajowej w gaz ziemny oraz możliwości dysponowania tymi źródłami

Struktura dostaw gazu ziemnego na polski rynek w 2006 r. przedstawiała się następująco: produkcja własna — 4 277,1 mln m³, import z kierunku wschodniego (w tym poprzez gazociąg Jamał — Europa) — 9 484,8 mln m³, pozostały import (Niemcy, Norwegia) — 869,3 mln m³.

Tabela nr 4 przedstawia strukturę zaopatrzenia kraju w gaz ziemny w roku 2006

		Ilość	Udział w bilansie	Udział w imporcie
		2006		
		[mln m ³]	[%]	[%]
Bilans dostaw (1 + 2 - 3)		14 587,6	100,00 %	—
Sprzedaż (1 + 2 - 3 - 4 - 5)		13 906,3	—	—
1.	wydobycie krajowe*	4 277,1	29,32 %	—
2.	import razem (2.1 + 2.2)**	10 354,1	70,98 %	100,00 %
2.1.	import ze wschodu (2.1.1 + 2.1.2 + 2.1.3 + 2.1.4 + 2.1.5)	9 484,8	65,02 %	91,60 %
2.1.1.	import z Federacji Rosyjskiej	7 133,7	48,90 %	68,90 %
2.1.2.	import z Ukrainy	3,8	0,03 %	0,04 %
2.1.3.	import z Uzbekistanu	2 308,4	15,82 %	22,29 %
2.1.4.	import z Kazachstanu	0,0	0,00 %	0,00 %
2.1.5.	import z Turkmenistanu	38,9	0,27 %	0,38 %
2.2.	import z innych kierunków (2.2.1 + 2.2.2 + 2.2.3)	869,3	5,96 %	8,40 %
2.2.1.	import z Republiki Federalnej Niemiec	510,0	3,50 %	4,93 %
2.2.2.	import z Norwegii	359,3	2,46 %	3,47 %
2.2.3.	import z Republiki Czeskiej	0,0	0,00 %	0,00 %
3.	eksport	43,6	0,30 %	—
4.	zmiana stanu zapasów	476,8	—	—
5.	straty i zużycie własne	430,2	—	—

Źródło: Obliczenia własne Ministerstwa Gospodarki na podstawie danych ARE S.A.

* W przeliczeniu na gaz wysokometanowy.

** Na potrzeby sprawozdania import rozumie się jako przywóz i nabycie wewnątrzspółnotowe.

Dostawy gazu ziemnego z kierunku wschodniego do Polski realizowane były przede wszystkim przez PGNiG SA na podstawie *Porozumienia między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Federacji Rosyjskiej o budowie systemu gazociągów dla tranzytu gazu rosyjskiego przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i dostawach gazu rosyjskiego do Rzeczypospolitej Polskiej*, zawartego w dniu 25 sierpnia 1993 r. (z późniejszymi aneksami) oraz długoterminowego kontraktu handlowego, który na podstawie powyższego porozumienia zawarły w dniu 25 września 1996 r. PGNiG SA i Gazexport sp. z o.o. (dnia 1 listopada 2006 r. nastąpiła zmiana nazwy na OOO Gazprom Export). Kontrakt ten obowiązuje do 2022 r.

Dostawy te uzupełniane są na podstawie kontraktów krótko- i średnioterminowych:

- umowy na import gazu ziemnego, zawartej w dniu 5 maja 1999 r. ze Statoil ASA, Norsk Hydro Produksjon AS oraz Total E & P Norge AS, obowiązującej do dnia 30 września 2006 r.,
- umowy na import gazu ziemnego, zawartej w dniu 15 września 2004 r. z VNG Verbundnetz Gas AG/E.ON Ruhrgas AG, obowiązującej do dnia 30 września 2008 r.,
- umowy na import gazu ziemnego, zawartej w dniu 17 sierpnia 2006 r. z VNG Verbundnetz Gas AG, obowiązującej do dnia 1 października 2016 r.,
- umowy na import gazu środkowoeuropejskiego, zawartej w dniu 10 sierpnia 2005 r. z RosUkrEnergo AG, obowiązującej do dnia 31 grudnia 2006 r., przedłużonej od dnia 1 stycznia 2007 r. do dnia 31 grudnia 2009 r. z możliwością przedłużenia okresu dostaw o kolejne 3 lata.

W celu zapewnienia dostaw na kolejne lata w dniu 6 czerwca 2006 r. podpisana została przez PGNiG SA i Statoil ASA tzw. umowa ramowa, stanowiąca bazę do zawierania poszczególnych transakcji na dostawy gazu ziemnego. W umowie zawarte zostały postanowienia umożliwiające PGNiG SA dostęp do punktów dostaw gazu norweskiego na terenie Europy, w tym do hubów TTF i BEB/VEP.

Elastyczność dostaw oraz warunki kontraktowe stanowią tajemnicę handlową przedsiębiorstw, z tego powodu nie jest możliwe umieszczenie w tym opracowaniu opisu możliwości reagowania na zakłócenie dostaw z wykorzystaniem dostępnych instrumentów kontraktowych.

4. Stan infrastruktury technicznej sektora gazowego (jakość i poziom usług konserwacyjnych i remontowych sieci)

W Polsce istnieją dwa oddzielne systemy przesyłające gaz ziemny:

- system przesyłający gaz ziemny wysokometanowy, będący w ciągłej rozbudowie,
- system przesyłający gaz ziemny zaazotowany, znacząco mniejszy od pierwszego, który podlega stopniowemu zastępowaniu przez gaz ziemny wysokometanowy.

System przesyłowy gazu ziemnego wysokometanowego umożliwia odbiór gazu ziemnego importowanego i gazu ze złóż zlokalizowanych w Polsce południowej, jak również gazu ziemnego wysokometanowego uzyskanego w procesie odazotowania z gazu ziemnego zaazotowanego ze złóż zlokalizowanych na zachodzie Polski. System przesyłowy gazu ziemnego zaazotowanego obejmuje swym zasięgiem teren zachodniej części Polski i zasilany jest ze złóż zlokalizowanych na Niżu Polskim.

Gaz ziemny rozprowadzany jest w Polsce gazową siecią przesyłową o długości 13 858 km oraz gazową siecią dystrybucyjną o długości 104 000 km¹¹⁾.

Charakterystykę sieci przesyłowej przedstawia tabela nr 5.

Tabela nr 5. Sieć przesyłowa zarządzana przez OGP Gaz-System S.A.

Elementy systemu przesyłowego	Majątek własny Gaz-System S.A.	Majątek leasingowany od PGNiG SA	Majątek razem
Gazociągi przesyłowe	1 759,98 km	12 097,982 km	13 857,96 km
Stacje gazowe	81 szt.	1 175 szt.	1256 szt.
Tłocznie gazu	10 szt.	5 szt.	15 szt.

Źródło: Informacja spółki Gaz-System S.A. z dnia 31 marca 2007 r., sygn. OGP/RR/1017/2007, str. 1.

¹¹⁾ Stan na dzień 31 grudnia 2006 r., informacja spółki Gaz-System S.A. z dnia 31 marca 2007 r., sygn. OGP/RR/1017/2007, str. 1.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa dostaw gazu ziemnego systemem przesyłowym Gaz-System S.A. realizował w 2006 r. prace modernizacyjne, remonty oraz przygotował plan wprowadzania ograniczeń na okres od dnia 1 września 2006 r. do 31 sierpnia 2007 r. Plan wprowadzania ograniczeń, zgodnie z § 5 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych lub ciekłych oraz w dostarczaniu i poborze paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła (Dz. U. Nr 59, poz. 518 oraz z 2006 r. Nr 12, poz. 69)¹²⁾, został uzgodniony decyzją Prezesa URE z dnia 30 sierpnia 2006 r.¹³⁾.

Realizacja zadań modernizacyjnych odbyła się na podstawie planu inwestycyjnego przygotowywanego w podziale wynikającym ze źródeł finansowania, również w uzgodnieniu z Prezesem URE.

Plan remontów spółki Gaz-System S.A. przygotowywany jest na podstawie wysokości środków finansowych określonych w planie działalności spółki na dany rok obrotowy.

W roku 2006 i w I kwartale roku 2007 prace modernizacyjne sieci przesyłowej prowadzone były zarówno na gazociągach będących majątkiem leasingowym (na podstawie środków PGNiG SA), jak i majątkiem własnym (na podstawie środków własnych przedsiębiorstwa Gaz-System S.A.).

Dla utrzymania systemu przesyłowego w stałej gotowości do pracy, zgodnie ze standardami bezpieczeństwa technicznego i obowiązującymi krajowymi i europejskimi standardami jakości i niezawodności, operator systemu przesyłowego wykonał w okresie rozliczeniowym trwającym od maja 2006 r. do kwietnia 2007 r. następujące prace modernizacyjne:

- węzeł Tworzeń — remont ciągów technologicznych,
- remont stacji Wrocław Zgorzelisko Union,
- remont armatury zaporowo-upustowej na gazociągu Pogórska Wola — rzeka Raba,
- remont armatury zaporowo-upustowej na gazociągu Jarosław — Puławy,
- gazociąg Poznań — Rogoźno — remont układów liniowych,
- gazociąg Odolanów — Adamów — w rejonie Izbicy Kujawskiej.¹⁴⁾

Infrastruktura systemu przesyłowego (stan na 31 marca 2007 r.) według struktury wiekowej istniejących gazociągów przedstawiona została w tabeli nr 6.

Tabela nr 6. Istniejące gazociągi przesyłowe według struktury wiekowej

	Poniżej 5 lat	6—10 lat	11—15 lat	16—20 lat	21—25 lat	Powyżej 26 lat
Długość gazociągów w poszczególnej grupie wiekowej [km] Stan majątku Gaz-System S.A.	120,072	104,830	288,029	159,634	108,565	978,849
Długość gazociągów w poszczególnej grupie wiekowej [km] Gazociągi objęte leasingiem	277,171	1229,687	2145,974	1399,208	1083,064	5962,878
Łączna długość gazociągów w poszczególnej grupie wiekowej [km]	397,243	1334,517	2434,003	1558,842	1191,629	6941,727
Łączna długość gazociągów przesyłowych — 13 857,96 km						

Źródło: Informacja spółki Gaz-System S.A. z dnia 31 marca 2007 r., sygn. OGP/RR/1017/2007, załącznik nr 1.

¹²⁾ Rozporządzenie utraciło moc z dniem 20 marca 2007 r. na podstawie art. 3 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o zmianie ustawy — Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 158, poz. 1123).

¹³⁾ Informacja spółki Gaz-System S.A., z dnia 31 marca 2007 r., sygn. OGP/RR/1017/2007, str. 11.

¹⁴⁾ Informacja spółki Gaz-System S.A., z dnia 31 marca 2007 r., sygn. OGP/RR/1017/2007, str. 7.

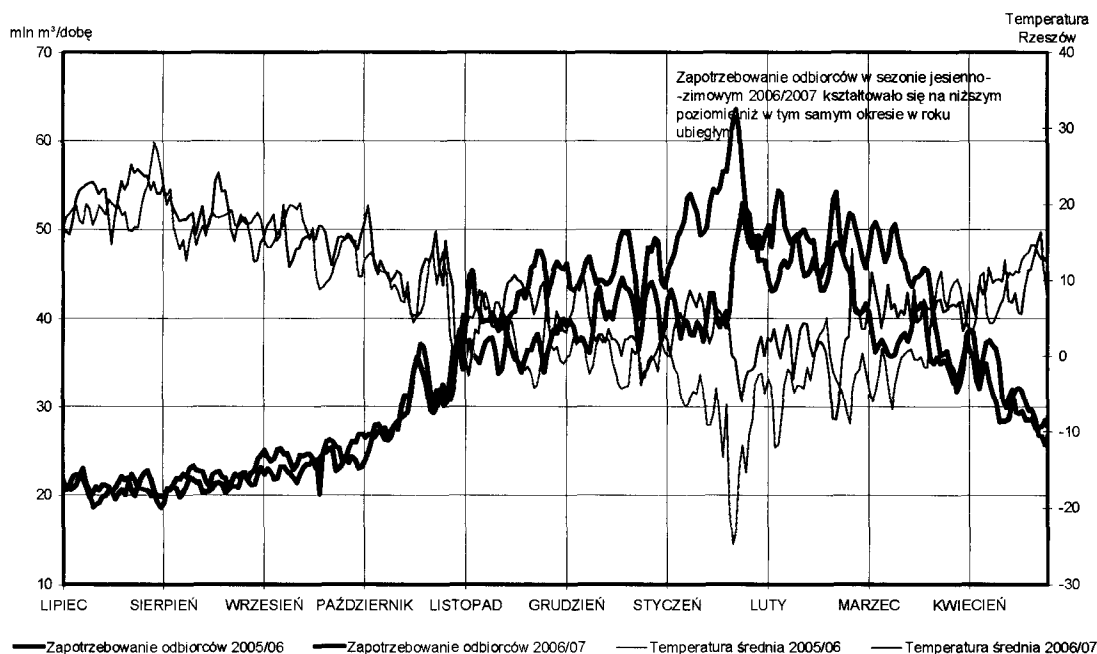
W 2006 r. w systemie gazu ziemnego wysokometanowego oddano do użytku następujące gazociągi wchodzące w skład systemu przesyłowego:

- Włocławek — Gdynia, Gustorzyn — Wiczlino — odcinek od węzła Kwidzyn do przekroczenia rzeki Wisły o długości 13,1 km,
- Włocławek — Gdynia — odcinek na terenie gminy Gniew — etap I o długości 1,7 km,
- Mory — Piotrków Trybunalski — odcinek Tomaszów Mazowiecki — Piotrków Trybunalski o długości 21,2 km,
- Mory — Piotrków Trybunalski — odgałęzienie do Wolborza o długości 2,2 km,
- Sandomierz — Stalowa Wola, Turbia — Zaleszany — etap II o długości 4,9 km,
- Zdzeszowice — Wrocław — odgałęzienie Rozwadza o długości 7,7 km¹⁵⁾.

5. Działania podejmowane dla pokrycia szczytowego zapotrzebowania na gaz ziemny oraz postępowanie w przypadku niedoborów jego dostaw

W bieżącym okresie sprawozdawczym pobór minimalny z systemu przesyłowego nastąpił w dniu 30 września 2006 r. i wyniósł, łącznie z zatlaczaniem magazynów gazu, 25,9 mln m³ na dobę¹⁶⁾, natomiast pobór maksymalny z systemu przesyłowego wystąpił dnia 24 lutego 2007 r. i wyniósł 54,2 mln m³ na dobę.

PRZEBIEG ZUŻYCIA GAZU ZIEMNEGO WYSOKOMETANOWEGO (E) I ŚREDNICH TEMPERATUR W LATACH 2005/06 I 2006/07

Źródło: Gaz-System S.A. Dział Programowania Ruchu.

* Wykres ilustruje przebieg zapotrzebowania odbiorców na gaz bez ujęcia zatlaczania gazu do magazynów.

W okresie, który obejmuje niniejsze sprawozdanie, nie miało miejsca przerwanie dostaw gazu do Rzeczypospolitej Polskiej ani nie zostały wprowadzone ograniczenia w dostarczaniu paliw do odbiorców.

6. Oddziaływanie sektora gazowego na środowisko

Głównym zadaniem stawianym przed sektorem gazowym jest zapewnienie bezpieczeństwa dostaw gazu ziemnego z zachowaniem wymagań dotyczących ochrony środowiska. Zgodnie z założeniami *Polityki energetycznej Polski do 2025 r.* oraz z ustawą — Prawo energetyczne zwiększone zużycie gazu ziemnego, jako alternatywa dla węgla, było kluczowym składnikiem polskiego planu spełnienia rygorystycznych regulacji Unii Europejskiej w kwestii energii i ochrony środowiska. W powyższych dokumentach wyraźnie podkreślono potrzebę wzrostu udziału gazu ziemnego w źródłach energii w Polsce, dając jednoznaczny sygnał popierający technologie proekologiczne, w tym gazowe, pozwalające na zmniejszenie emisji szkodliwych substancji do atmosfery.

¹⁵⁾ Informacja spółki Gaz-System S.A. z dnia 31 marca 2007 r., sygn. OGP/RR/1017/2007, str. 2.

¹⁶⁾ Informacja spółki Gaz-System S.A. z dnia 31 marca 2007 r., sygn. OGP/RR/1017/2007, str. 3.

Gaz ziemny jest wykorzystywany zarówno w gospodarstwach domowych, małych przedsiębiorstwach, jak i dużych zakładach przemysłowych. W przemyśle, zwłaszcza chemicznym, wykorzystywany jest jako surowiec do otrzymywania wodoru, stosowanego np. w procesach oczyszczania i uszlachetniania ropy naftowej, oraz jest kluczowym półproduktem w różnych syntezach organicznych, w przemyśle azotowym stosuje się go do produkcji amoniaku, a następnie nawozów azotowych. Ponadto gaz ziemny jest idealnym paliwem do skojarzonej produkcji energii i ciepła — kogeneracji, co wynika z parametrów gazu ziemnego, tj. stałej jakości i wysokiej wartości opałowej.

W grudniu 2006 r. Rzeczpospolita Polska przystąpiła do międzynarodowego programu *Methane to Markets Partnership*¹⁷⁾. Wiodącą rolę w programie odgrywa Amerykańska Agencja ds. Ochrony Środowiska (US EPA), a silne wsparcie finansowe daje rząd USA oraz sektor prywatny. Program ma na celu zmniejszenie emisji metanu z czterech sektorów gospodarki światowej (górnictwo węglowe, rolnictwo, składowanie odpadów, przemysł naftowy i gazowniczy) połączone z rynkowym wykorzystaniem gazu niewyemitowanego do atmosfery. Metan jest gazem cieplarnianym ponad dwudziestokrotnie bardziej efektywnym w zatrzymywaniu ciepła niż dwutlenek węgla, ograniczenie jego antropogenicznych emisji jest więc w pełni uzasadnione. Uczestnictwo Polski w *Methane to Markets Partnership* ma prowadzić do ułatwienia w dostępie do technologii sprawdzonych już na świecie, uczestnictwa w badaniach, wymiany doświadczeń i wprowadzania nowoczesnych rozwiązań do Polski.

7. Poziom zapasów gazu ziemnego

Właścicielem wszystkich magazynów gazu ziemnego znajdujących się na terenie Polski jest PGNiG SA. Pojemność czynna podziemnych magazynów gazu w 2006 r., wynosząca ok. 1,66 mld m³, odpowiada, w zależności od pory roku, ok. 30—50 dniom krajowego zapotrzebowania i stanowi ponad 10 % rocznego zużycia gazu w Polsce. Pojemności te służą zaspokajaniu krótkotrwałych, dużych nierównomierności w poborze gazu ziemnego, pozwalają na zapewnienie możliwości utrzymania jego dostaw podczas awarii i krótkotrwałych przerw w dostawach z importu (KPMG Mogilno) oraz pokrywaniu długotrwałych, znacznych zapotrzebowań w okresach jesienno-zimowych (PMG Wierzchowice i PMG Husów).

Wielkości zapasów handlowych w podziemnych magazynach gazu przedstawia tabela nr 7.

Tabela nr 7. Wielkości zapasów handlowych w podziemnych magazynach gazu w 2006 r.

Nazwa	Rodzaj	Całkowita pojemność robocza	Stan na 31.12.2006 r.
		[mln m ³]	
Wierzchowice	złoże wyeksploatowane	575,0	378,1
Mogilno	kawerny	371,6	359,2
Husów	złoże wyeksploatowane	400,0	373,8
Strachocina	złoże wyeksploatowane	150,0	162,0
Swarzów	złoże wyeksploatowane	90,0	86,2
Brzeźnica	złoże wyeksploatowane	65,0	73,1
Jaśniny	złoże wyeksploatowane	10,0	0,0
Razem		1 661,6	1 632,8

Źródło: PGNiG SA.

¹⁷⁾ Program rozpoczął się w 2004 r. z inicjatywy prezydenta USA Georga W. Busha. Program zrzesza organizacje rządowe, pozarządowe, sektor prywatny, instytucje naukowe i banki; z końcem 2006 r. w programie uczestniczyło 18 krajów i blisko 500 organizacji, Polska przystąpiła jako dziewiętnasty kraj członkowski.

Obecnie stosunek pojemności czynnej podziemnych magazynów gazu w Polsce do rocznego zużycia gazu ziemnego przez klientów PGNiG SA wynosi około 12,4 %, co zapewnia pokrycie średniego zużycia gazu przez 49 dni.

Na potrzeby techniczne bilansowania systemu przesyłowego spółka Gaz-System S.A. wykorzystywała magazyny gazu w Mogilnie. Pojemność udostępniona na potrzeby operatora systemu przesyłowego wyniosła 50 mln m³.

W wieloletniej perspektywie inwestycyjnej planowana jest rozbudowa magazynów gazu ziemnego wysokometanowego w Wierzchowicach, Mogilnie i Strachocinie oraz budowa nowego obiektu w Kosakowie. W wyniku tych działań możliwe będzie zwiększenie pojemności magazynowych z obecnych 1,6 mld m³ do 2,8 mld m³.

Realizacja tych zamierzeń planowana jest przy wykorzystaniu środków z europejskich funduszy strukturalnych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (Priorytet XI — Bezpieczeństwo energetyczne)¹⁸⁾.

8. Sytuacja ekonomiczna przedsiębiorstw energetycznych, w tym konkurencyjność cenowa gazu ziemnego

8.1. Grupa Kapitałowa PGNiG SA

Struktura przedsiębiorstw funkcjonujących na rynku gazu ziemnego w Polsce w 2006 r. charakteryzowała się wysokim poziomem koncentracji we wszystkich obszarach działalności: wydobywania, magazynowania, obrotu, przesyłu i dystrybucji. PGNiG SA jest największym przedsiębiorstwem w sektorze wydobywania i dystrybucji gazu ziemnego. Udział spółki w hurtowym rynku gazu ziemnego wyniósł w okresie sprawozdawczym 99,5 %.

PGNiG SA jest również podmiotem dominującym w Grupie Kapitałowej PGNiG SA.

Ze względu na obszar działalności oraz znaczenie dla PGNiG SA spółki należące do Grupy Kapitałowej podzielono na:

- *spółki strategiczne* — spółki gazownictwa prowadzące działalność w zakresie obrotu detalicznego i dystrybucji gazu ziemnego, obsługi handlowej, a także działalności w obszarze eksploatacji, remontów oraz rozbudowy systemu dystrybucyjnego,
- *spółki podstawowe* — spółki o istotnym znaczeniu, których przedmiot działania i wykonywane funkcje zabezpieczają realizację podstawowych zadań PGNiG SA oraz pozwalają na rozszerzanie źródeł pozyskiwania gazu i rynku sprzedaży gazu,
- *spółki celowe* — spółki powołane do realizacji długoterminowych celów strategicznych Grupy Kapitałowej,
- *spółki pozostałe* — spółki wspomagające procesy działania Grupy Kapitałowej oraz funkcjonujące jako niezwiązane bezpośrednio z przedmiotem działania PGNiG SA.

Opierając się na danych przekazanych przez PGNiG SA oraz publikowanych przez spółkę w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych, należy stwierdzić, że w okresie sprawozdawczym Grupa Kapitałowa PGNiG S.A. osiągnęła przychody ze sprzedaży w wysokości 15 197,6 mln zł, tj. o 21 % wyższe niż w 2005 r. Zwiększenie wartości sprzedaży zostało zrealizowane głównie dzięki wzrostowi cen sprzedaży gazu ziemnego, w niewielkim zaś stopniu dzięki wzrostowi ilości sprzedanego gazu. Sezonowość i wysokie temperatury występujące w sezonie zimowym 2006/2007 spowodowały, że wolumen gazu sprzedanego przez Grupę Kapitałową PGNiG SA był niższy niż planowano w tym okresie.

Znaczny wzrost przychodów ze sprzedaży wygenerował zaledwie 66,9 mln zł (5 %) wzrostu zysku z działalności operacyjnej (EBIT). Przyczyną niskiego poziomu wzrostu zysku na działalności operacyjnej są następujące zjawiska:

- wzrost cen importowanego gazu,
- wysokość stawek taryfowych zatwierdzanych przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki,
- spadek wyniku na sprzedaży ropy naftowej.

Wahania cen importowanego gazu są istotnym czynnikiem oddziałującym na poziom osiąganych przez Grupę Kapitałową PGNiG SA wyników ze względu na wysoki udział sprzedaży gazu z importu w łącznym obrocie paliwami gazowymi (gaz z importu wynosi około 73 % całego wolumenu sprzedaży gazu), a koszty importu stanowią ponad 60 % kosztów operacyjnych ogółem.

¹⁸⁾ Obecnie Priorytet X — Bezpieczeństwo energetyczne, w tym dywersyfikacja źródeł energii.

Zasadniczymi czynnikami zapobiegającymi większemu spadkowi zysku z działalności operacyjnej były wysoka rentowność działalności wydobywczej i wzrost wyniku na sprzedaży w segmencie dystrybucji, głównie dzięki sprzedaży usługi przesyłania gazu siecią średniego i niskiego ciśnienia.

Zrealizowany w 2006 r. **zysk brutto Grupy Kapitałowej PGNiG SA** w porównaniu z rokiem ubiegłym wzrósł o 313 mln zł (25 %) i wyniósł 1 567 mln zł. Na jego wysokość miał wpływ wynik na działalności finansowej, który wzrósł o 245,4 mln zł. Wzrost wyniku na działalności finansowej był spowodowany niższymi o 342,4 mln zł (41 %) kosztami finansowymi głównie wskutek przeprowadzonej w 2005 r. restrukturyzacji zadłużenia.

W 2006 r. **zysk netto Grupy Kapitałowej PGNiG SA** wyniósł 1 324 mln zł i był o 443 mln zł (50 %) wyższy niż w 2005 r. Na wysokość zysku netto wpłynęło przede wszystkim zmniejszenie obciążeń podatkowych w wysokości 15 % z tytułu utraty statusu jednoosobowej spółki Skarbu Państwa. W rezultacie znaczącego wzrostu zysku netto poprawie uległy podstawowe wskaźniki charakteryzujące efektywność gospodarowania, takie jak rentowność sprzedaży netto, rentowność kapitałów własnych (ROE) oraz rentowność aktywów (ROA).

8.2. Operator Gazociągów Przesyłowych Gaz-System S.A.

Opierając się na danych przekazanych przez Gaz-System S.A. oraz publikowanych przez spółkę w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych, należy stwierdzić, że spółka systematycznie poprawia swoje wyniki finansowe. W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem OGP Gaz-System S.A. osiągnął przychody ze sprzedaży w wysokości 1 443 mln PLN. **Zysk brutto spółki wyniósł 239 mln PLN**, a zysk netto 163 mln PLN.

8.3. Inne podmioty działające na polskim rynku

Poza spółkami z Grupy Kapitałowej PGNiG SA oraz pozostającym własnością Skarbu Państwa Operatorem Gazociągów Przesyłowych Gaz-System S.A. na rynku funkcjonują również inne podmioty, które prowadzą przede wszystkim działalność w sektorze dystrybucji gazu ziemnego. Nie wszystkie spółki publikują swoje sprawozdania finansowe, wobec tego nie jest możliwe dokonanie czytelnego porównania ich wyników finansowych. Tabela nr 8 przedstawia liczbę wydanych przez Prezesa URE koncesji dotyczących paliw gazowych.

Tabela nr 8. Liczba udzielonych koncesji wydanych przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Wytwarzanie paliw gazowych	0	8	0	0	0	1	1	2	0
Przesyłanie lub dystrybucja paliw gazowych	0	34	15	12	7	6	5	10	5
Obrót paliwami gazowymi	0	33	15	13	8	9	9	14	8
Magazynowanie paliw gazowych	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Skraplanie gazu ziemnego	0	0	0	0	0	0	0	0	4
Obrót gazem ziemnym z zagranicą	0	0	0	7	2	4	3	8	4
Razem	0	75	30	32	17	20	18	34	22

Źródło: Urząd Regulacji Energetyki.

Rynek gazu ziemnego w Polsce jest rynkiem regulowanym, w którym ceny gazu kształtowane są pośrednio poprzez decyzje Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w procesie zatwierdzania taryf, na mocy ustawy — Prawo energetyczne. W taryfach określa się zarówno cenę paliwa, jak i stawki opłat stałych i zmiennych za przesyłanie i dystrybucję, opłaty abonamentowe, opłaty za przyłączenie do sieci oraz kary za nielegalny pobór paliw gazowych.

Cena hurtowa gazu ziemnego wysokometanowego ustalana jest na podstawie średnioważonych kosztów jego pozyskania ze źródeł krajowych i z importu oraz kosztów własnych obrotu. W głównej mierze — z uwagi na fakt, że znaczna część gazu pochodzi z importu — o jej wysokości decyduje koszt nabycia tego gazu za granicą, wyznaczany przez ceny importowe oraz kursy walutowe.

Ceny importowe gazu ziemnego ustalane są kwartalnie, w wysokości wynikającej z formuł kontraktowych zależnych od cen olejów lekkich i ciężkich, jakie notowane są na giełdzie w Rotterdamie w okresie dziewięciu miesięcy poprzedzających dany kwartał. Ich dynamika pozostaje więc w ścisłym związku z długookresowym trendem zmian cen ropy naftowej.

Ceny gazów zaazotowanych (GZ-41,5 i GZ-35) — pochodzących wyłącznie ze źródeł krajowych — ustalane są na takim poziomie, żeby ceny 1 GJ ciepła wytworzonego z tych gazów były zbliżone do ceny 1 GJ ciepła wytworzonego z gazu wysokometanowego. Taki sposób ich ustalania zapewnia powiązanie cen paliw gazowych z ich jakością (wyrażoną ciepłem spalania), powodując jednocześnie, że obrót gazami zaazotowanymi jest wysoce opłacalny. Pozwala to na stabilizację cen paliw gazowych w ustalonym okresie, mimo wzrostu kosztów zakupu gazu wysokometanowego z importu w stosunku do kosztów przyjętych we wniosku o zatwierdzenie taryfy.

Konkurencyjność cenowa gazu ziemnego w Polsce była analizowana w układzie porównawczym do innych paliw na rynku krajowym. Przedstawione poniżej dane wskazują, że na rynku krajowym gaz ziemny był bardziej konkurencyjnym paliwem niż olej opałowy, ale mniej konkurencyjnym w odniesieniu do węgla, zarówno dla odbiorców domowych, jak i przemysłowych.

Tabele nr 9 i 10 przedstawiają kolejno ceny nośników energii dla odbiorców w gospodarstwach domowych i odbiorców przemysłowych w 2006 r.

Tabela nr 9. Ceny nośników energii dla gospodarstw domowych w 2006 r.

Nazwa nośnika	Ceny brutto [PLN/GJ]
Energia elektryczna	113,91
Lekki olej opałowy	71,97
Gaz ziemny	41,09
Węgiel kamienny	20,25

Źródło: Agencja Rynku Energii, Charakterystyka stanu sektora paliwowo-energetycznego w latach 2003—2006, str. 41.

Tabela nr 10. Ceny nośników energii dla przemysłu w 2006 r.

Nazwa nośnika	Ceny netto [PLN/GJ]
Energia elektryczna	63,28
Ciężki olej opałowy	23,34
Gaz ziemny	21,81
Węgiel kamienny	8,64

Źródło: Agencja Rynku Energii, Charakterystyka stanu sektora paliwowo-energetycznego w latach 2003—2006, str. 40. (Przeliczenia cen gazu na GJ dokonano w oparciu o ciepło spalania).

9. Skuteczność podejmowanych działań w zakresie bezpieczeństwa zaopatrzenia w gaz ziemny

Wśród działań podejmowanych w omawianym przez sprawozdanie okresie, zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego Rzeczypospolitej Polskiej poprzez dywersyfikację dróg i kierunków dostaw gazu ziemnego, należy wymienić podjęcie działań mających na celu przygotowanie decyzji inwestycyjnych i handlowych dla dywersyfikacji dostaw gazu ziemnego do Rzeczypospolitej Polskiej z innych źródeł, poprzez połączenie gazociągowe ze złożami skandynawskimi poprzez duński system przesyłowy (projekt Baltic Pipe), oraz podjęcie działań mających na celu przygotowanie decyzji inwestycyjnych i handlowych dla dywersyfikacji dostaw gazu ziemnego przy pomocy terminalu LNG do odbioru gazu skroplonego w Świnoujściu.

9.1. Zakup złóż na Morzu Północnym i połączenie ze złożami gazu ziemnego na Norweskim Szelfie Kontynentalnym

Przedmiotem działań Rady Ministrów i Ministra Gospodarki w 2006 r. było między innymi wspieranie działań PGNiG SA mających na celu przygotowanie decyzji inwestycyjnych i handlowych celem dywersyfikacji dostaw nośników energii do Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności nabycie przez PGNiG SA 15 % połozonych na Norweskim Szelfie Kontynentalnym złóż (Skarv, Snadd i Idun), wspieranie rozmów polsko-norweskich a następnie polsko-duńskich celem zawarcia stosownych porozumień o zakupie gazu ziemnego od producentów norweskich, wspieranie działań mających na celu realizację projektu Baltic Pipe oraz wspieranie działań mających na celu budowę w Świnoujściu terminalu LNG do odbioru skroplonego gazu ziemnego.

Powyższe działania były zgodne ze strategią dywersyfikacji dostaw gazu do Polski opisaną i przyjętą przez Radę Ministrów w dniu 20 marca 2007 r. w *Polityce dla przemysłu gazu ziemnego*, uchwale nr 3/2006 z dnia 3 stycznia 2006 r. w sprawie działań mających na celu dywersyfikację dostaw nośników energii oraz uchwale nr 77/2006 z dnia 31 maja 2006 r. w sprawie działań zwiększających bezpieczeństwo energetyczne Rzeczypospolitej Polskiej.

9.2. Budowa w Świnoujściu terminalu LNG do odbioru skroplonego gazu ziemnego

W okresie, który obejmuje niniejsze sprawozdanie, została powołana spółka celowa dedykowana do budowy terminalu regazyfikacyjnego LNG w Świnoujściu. W spółce Polskie LNG Sp. z o.o. (PLNG Sp. z o.o.) 100 % udziałów objęła spółka PGNiG SA. Celem spółki jest budowa terminalu, a następnie prowadzenie działalności regazyfikacyjnej polegającej przede wszystkim na rozładunku, przeładunku i regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego. Syntetyczny harmonogram działań zakłada realizację budowy niezbędnej infrastruktury regazyfikacyjnej w czterech etapach:

1. 2005—2006 Etap studialny
2. 2006—2008 Etap wdrożeniowy
3. 2008—2011 Etap inwestycyjny
4. 2011 Etap eksploatacyjny

Zgodnie z założeniami początkowa zdolność przeładunkowa terminalu ma wynosić 2,5 mld m³ gazu rocznie. W zależności od popytu na gaz możliwe będzie zwiększenie przepustowości do 5—7,5 mld m³.

9.3. Działania wobec projektu budowy gazociągu Nord Stream

We wspomnianym okresie Rada Ministrów, Minister Gospodarki i Pełnomocnik Rządu do Spraw Dywersyfikacji Dostaw Nośników Energii wyrażali sprzeciw wobec wszelkich inwestycji mogących zagrozić bezpieczeństwu energetycznemu Rzeczypospolitej Polskiej, a w szczególności wobec budowy, z ominięciem państw tranzytowych, gazociągu z Federacji Rosyjskiej do Republiki Federalnej Niemiec po dnie Morza Bałtyckiego (Gazociąg Nord Stream). Działania te były podejmowane również w ramach Międzyresortowego Zespołu do Spraw Polityki Bezpieczeństwa Energetycznego pod przewodnictwem Ministra Gospodarki.

9.4. Działania w ramach Europejskiej Sieci Korespondentów Energetycznych (NESCO)

W 2006 r. Komisja Europejska rozpoczęła prace nad powołaniem i utworzeniem Europejskiej Sieci Korespondentów Energetycznych¹⁹⁾. Potrzeba utworzenia sieci była związana ze zwiększającym się popytem w całej UE na surowce energetyczne i zagrożeniami przerwania ich dostaw. Sieć tworzą wyznaczeni przez państwa członkowskie korespondenci — w przypadku Polski są to przedstawiciele Ministra Gospodarki. Głównym celem NESCO jest stałe monitorowanie sytuacji dostaw nośników energii do UE oraz stworzenie mechanizmu wczesnego ostrzegania o zagrożeniach. Korespondenci komunikują się poprzez specjalnie utworzony w tym celu portal internetowy, informując się nawzajem o sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa dostaw.

9.5. Wykorzystanie funduszy UE

W listopadzie 2006 r. Rada Ministrów przyjęła projekt Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007—2013, w ramach którego przewidywane jest wsparcie rozbudowy przesyłowej i dystrybucyjnej sieci gazowej oraz podziemnych magazynów gazu. W styczniu 2007 r. Rada Ministrów przyjęła indykatywny wykaz dużych projektów, stanowiący załącznik do Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007—2013, który został zaktualizowany przez Radę Ministrów w dniu 20 lutego 2007 r. Indykatywny wykaz dużych projek-

¹⁹⁾ Konkluzje w sprawie Europejskiej Sieci Korespondentów Energetycznych zostały przyjęte przez Radę ds. Ogólnych i Stosunków Zewnętrznych na posiedzeniu w dniach 11—12 grudnia 2006 r.

tów zawierał 234 projekty o łącznej całkowitej wartości 41,6 mld EUR i został opracowany w podziale na listę projektów podstawowych oraz listę projektów rezerwowych. W ramach priorytetu Bezpieczeństwo energetyczne, w tym dywersyfikacja źródeł energii przewidziano do realizacji 17 projektów, w tym 3 projekty rezerwowe, dotyczących rozbudowy infrastruktury gazowej o łącznej orientacyjnej wartości 1,37 mld EUR. Priorytet Bezpieczeństwo energetyczne, w tym dywersyfikacja źródeł energii został przygotowany przez Ministra Gospodarki.

10. Planowane lub będące w budowie krajowe źródła gazu ziemnego i inne sposoby dostaw gazu ziemnego do krajowego systemu gazowniczego

W okresie sprawozdawczym PGNiG SA realizowało szereg inwestycji w kraju i zagranicą, których celem było pozyskanie nowych źródeł gazu i zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego kraju. Wśród głównych inwestycji krajowych należy wymienić:

- rozbudowę i budowę nowych podziemnych magazynów gazu w Wierzchowicach, Mogilnie i Strachocinie oraz budowę nowego obiektu w Kosakowie; w wyniku tych działań możliwe będzie zwiększenie pojemności magazynowych z obecnych 1,6 mld m³ do 2,8 mld m³,
- budowę Odazotowni Grodzisk, której celem jest przetworzenie gazu zaazotowanego do gazu wysokometanowego, budowa odazotowni w okolicach Grodziska Wielkopolskiego pozwoli na zwiększenie wydobywania gazu zaazotowanego z istniejących kopalń i ze złóż planowanych do zagospodarowania oraz umożliwi równomierną eksploatację złóż tego gazu w okresach letnim i zimowym²⁰⁾,
- rozbudowę krajowych złóż gazu ziemnego i ropy naftowej Lubiatów — Międzychód — Grotów — LMG, którego celem jest zagospodarowanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego oraz umożliwienie transportu, magazynowania i sprzedaży ropy naftowej, gazu ziemnego, siarki i gazu płynnego (LPG) z Kopalni Ropy Naftowej i Gazu Ziemnego LMG²¹⁾,
- zagospodarowanie złoża gazu ziemnego Jasionka (I etap został zrealizowany w styczniu 2007 r.) oraz podłączenie do eksploatacji 5 odwiertów na złożach już eksploatowanych o łącznej zdolności wydobywczej około 580 m³/min, co przy całorocznej eksploatacji daje przyrost wydobywania gazu około 260 mln m³. W 2008 r. przewiduje się włączenie do eksploatacji złoża Jasionka (II etap), Cierpisz, Łękawica oraz 8 odwiertów na złożach produkcyjnych o łącznej zdolności wydobywczej około 600 m³/min, co daje przyrost zdolności produkcyjnych rzędu 280 mln m³ rocznie,
- w latach 2007—2008 przewiduje się włączenie do eksploatacji 5 złóż gazu ziemnego: Kaleje, Kaleje-E, Łęki, Paproć-W, Nowy Tomyśl — o łącznej zdolności wydobywczej 635 m³/min, co przy całorocznej eksploatacji daje przyrost wydobywania gazu około 320 mln m³. Spółka planuje również budowę dwóch podziemnych magazynów gazu zaazotowanego w Daszewie oraz w Bonikowie. Dzięki temu będzie możliwa optymalizacja dostaw gazu ziemnego w podsystemie gazu zaazotowanego oraz pokrycie zwiększonego zapotrzebowania na gaz zaazotowany w tych regionach.

11. Podejmowane działania i wprowadzone ograniczenia dotyczące sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa w zakresie gazu ziemnego

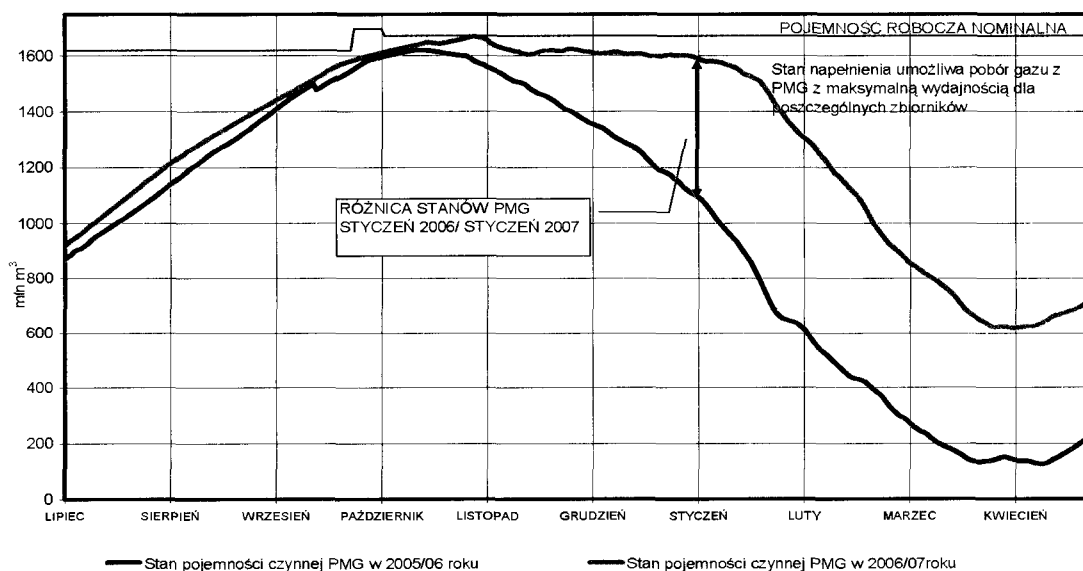
W okresie, którego dotyczy niniejsze sprawozdanie, nie wystąpiło ograniczenie w dostawach gazu ziemnego do Polski. Pojawiło się natomiast zagrożenie w postaci doniesień o możliwości wstrzymania dostaw gazu ziemnego do Polski przez Ukrainę oraz przez Białoruś. Z tego powodu OGP Gaz-System S.A. we współpracy z Ministrem Gospodarki podjął następujące działania na wypadek obniżenia dostaw poprzez punkty odbiorcze gazu ziemnego na granicy polsko-ukraińskiej i polsko-białoruskiej:

- Powołano zespół ds. przygotowania OGP do szczytu 2006/07. Zespół pracował od sierpnia 2006 r. do kwietnia 2007 r. i na bieżąco analizował pracę systemu gazowniczego. W ramach zespołu przygotowywano prognozy bilansów gazu i możliwości pokrycia przewidywanych szczytów zapotrzebowania dobowego odbiorców. Rozpatrywano prawdopodobne scenariusze pracy systemu przesyłowego, łącznie z możliwością zmniejszenia kontraktowych dostaw z importu.
- Na bieżąco, w porozumieniu z PGNiG SA, przygotowywane były programy ruchu dla różnych scenariuszy pracy systemu przesyłowego i szczytowych zapotrzebowań odbiorców.
- Do końca grudnia 2006 r., wykorzystując każdą sytuację obniżenia zapotrzebowania odbiorców z powodu dość wysokich temperatur otoczenia, trwało napełnianie podziemnych magazynów gazu. W ten sposób osiągnięto rekordowo wysoki poziom napełnienia PMG na dzień 1 stycznia 2007 r.; tego dnia wszystkie zbiorniki dysponowały maksymalną dostępną pojemnością i maksymalną zdolnością odbioru gazu.

²⁰⁾ Wartość projektu wynosi około 330 mln zł, a zakończenie jest przewidywane na 2010 r.

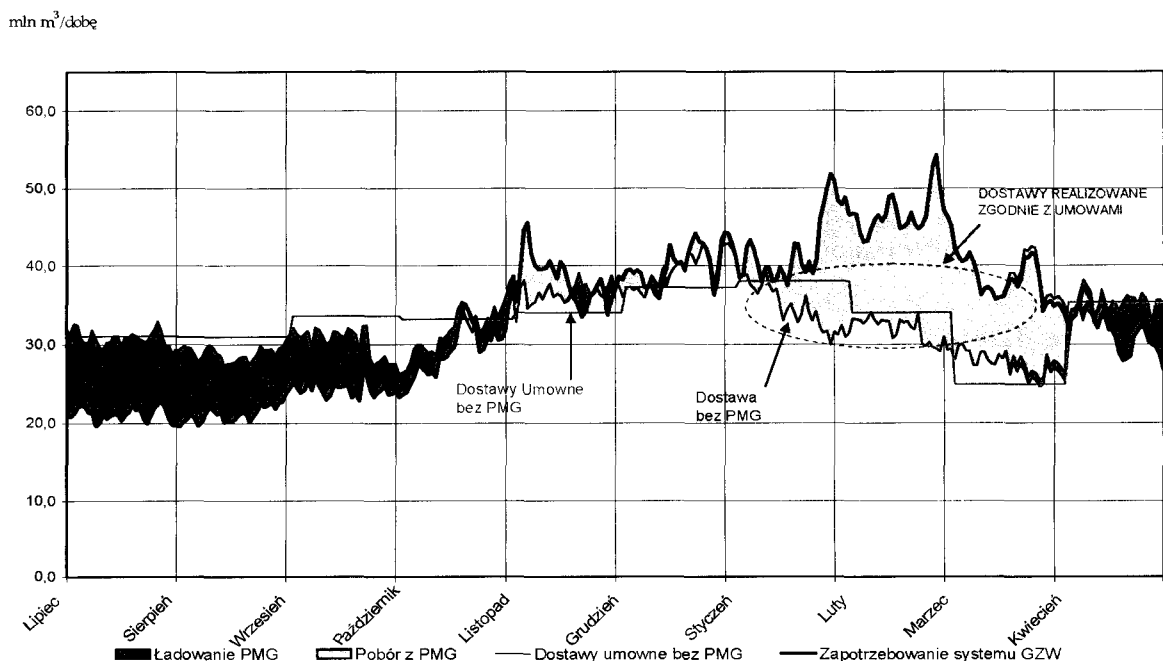
²¹⁾ Wartość projektu wynosi około 681,5 mln zł, a zakończenie jest przewidywane na koniec 2009 r.

STANY POJEMNOŚCI CZYNNYCH PMG NA PRZEŁOMIE LAT 2005/06 I 2006/07 ŁĄCZNIE Z POJEMNOŚCIĄ KPMG MOGILNO WYKORZYSTYWANĄ PRZEZ OGP Gaz-System S.A.

Źródło: Gaz-System S.A. Dział Programowania Ruchu.

PRZEBIEG ZAPOTRZEBOWANIA I DOSTAW GAZU ZIEMNEGO WYSOKOMETANOWEGO od lipca 2006 r. do kwietnia 2007 r.

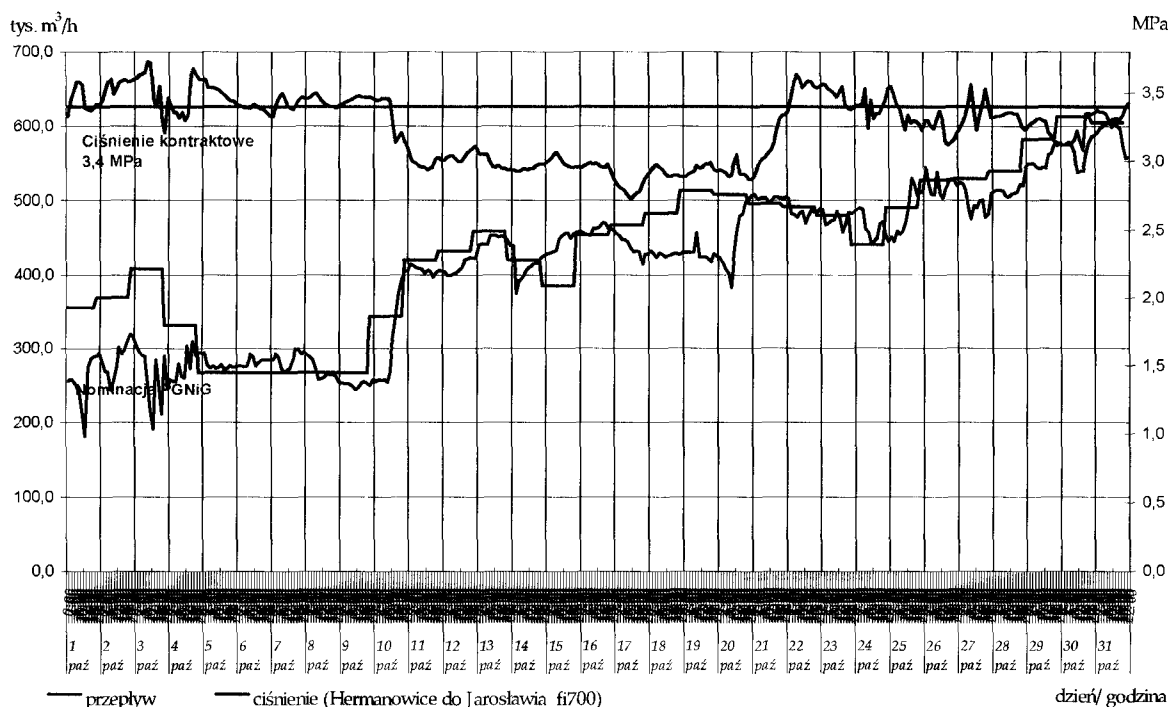

Źródło: Gaz-System S.A. Dział Programowania Ruchu.

11.1. Zagrożenie możliwością wstrzymania dostaw gazu ziemnego z Ukrainy do Polski

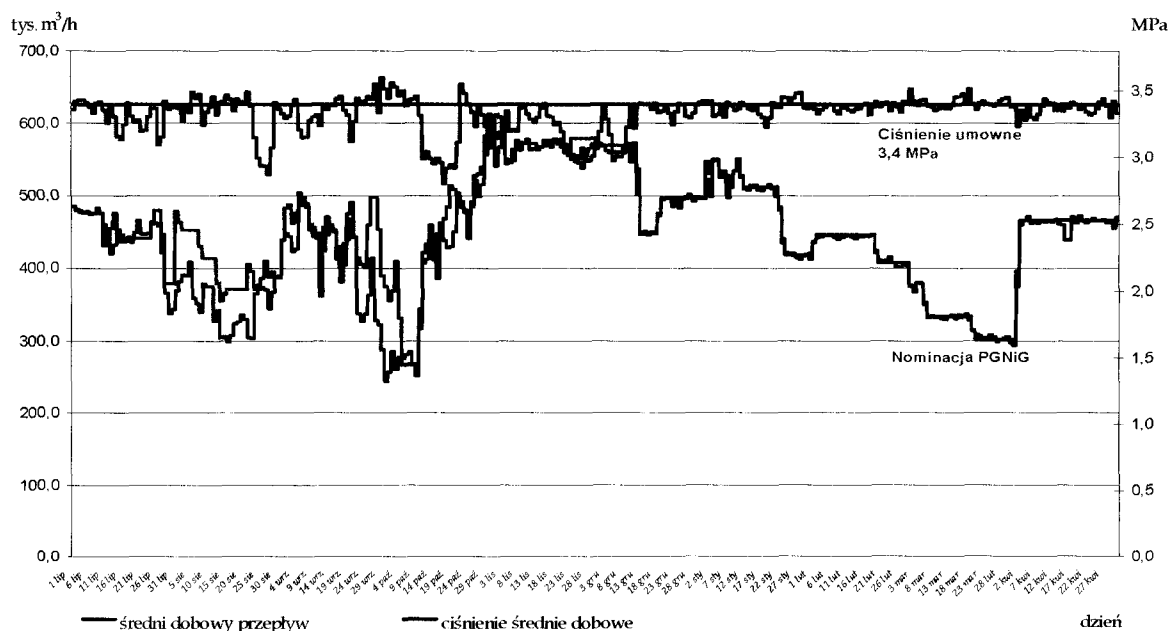
W październiku 2006 r. pojawiły się medialne informacje o możliwym zmniejszeniu lub wstrzymaniu dostaw gazu ziemnego dostarczanego do Polski tranzytem przez Ukrainę. Podobne zagrożenie dotyczące zmniejszenia dostaw gazu importowanego przez punkt zdawczo-odbiorczy Drozdowice, jakie wystąpiło pod koniec 2005 r., zakończyło się obniżeniem dostaw gazu z tego kierunku w styczniu 2006 r. W październiku 2006 r. nie doszło jednak do ograniczenia dostaw w punkcie Drozdowice.

**Wartości ciśnienia i przebieg dostaw gazu i nominacji w punkcie Drozdowicze
październik 2006 r.**

Źródło: Gaz-System S.A. Dział Programowania Ruchu.

**Średnie dobowe wartości ciśnienia i przebieg dostaw gazu w punkcie Drozdowicze
— lipiec 2006 r., kwiecień 2007 r.**

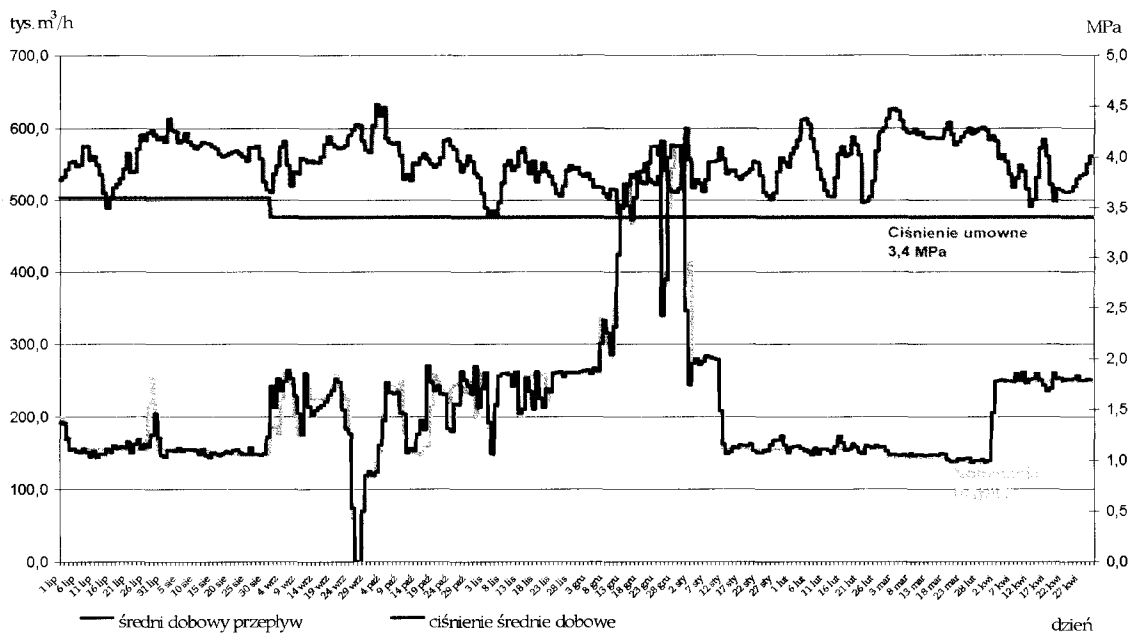

Źródło: Gaz-System S.A. Dział Programowania Ruchu.

11.2. Zagrożenie możliwością wstrzymania dostaw gazu ziemnego tranzytowanego przez terytorium Białorusi do Polski

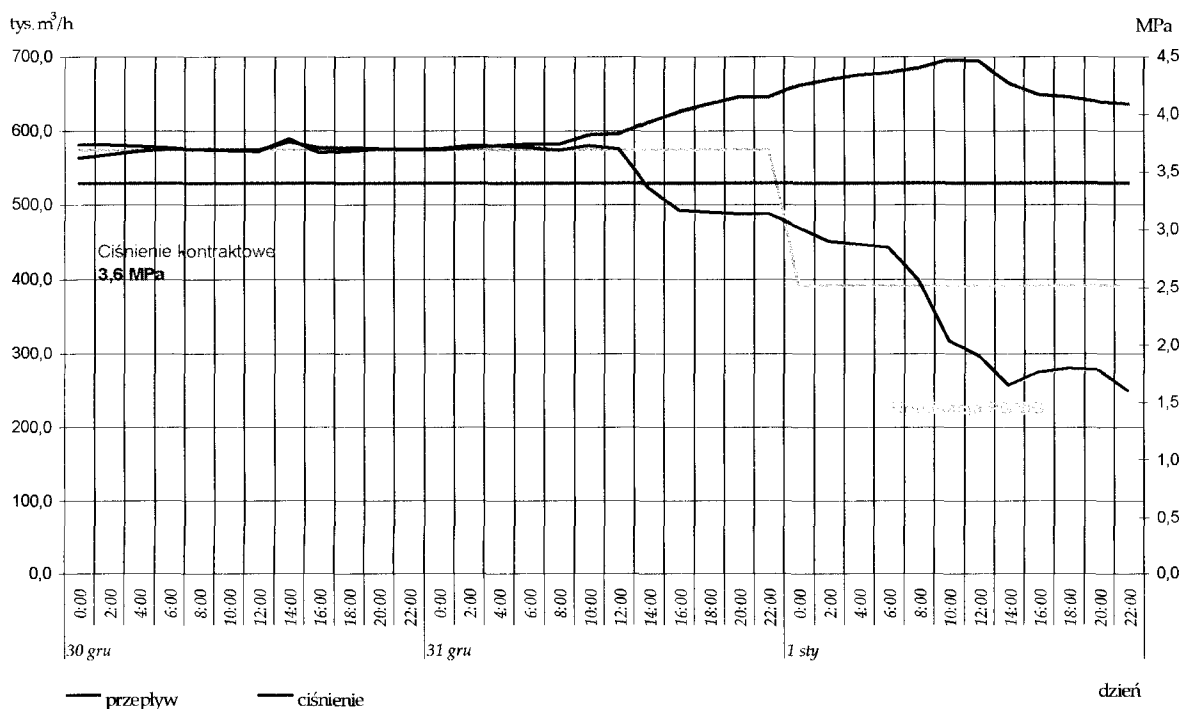
Na przełomie 2006/2007 pojawiło się zagrożenie zmniejszeniem dostaw w punkcie Wysokoje wynikające z nierozstrzygniętej kwestii zaległości płatniczych Bieltransgazu wobec Gazpromu. Zmniejszenie dostaw, w tym z tego kierunku, nie nastąpiło, gdyż strony (Białoruś i Federacja Rosyjska) doszły do porozumienia w sprawie płatności za gaz.

Średnie dobowe wartości ciśnienia i przebieg dostaw gazu w punkcie Wysokoje — lipiec 2006 r., kwiecień 2007 r.

Źródło: Gaz-System S.A. Dział Programowania Ruchu.

Wartości ciśnienia i przebieg gazu w punkcie Wysokoje — od 30 XII 2006 r. do 1 I 2007 r.

Źródło: Gaz-System S.A. Dział Programowania Ruchu.

12. Pojemność czynna instalacji magazynowych gazu ziemnego

Uwzględniając potrzeby związane z utrzymaniem bezpieczeństwa stałych dostaw do odbiorców, spółka PGNiG SA rozpoczęła prace związane z budową i rozbudową magazynów gazu ziemnego w następujących miejscowościach: Bonikowo, Kosakowo, Daszewo, Wierzchowice, Mogilno i Strachocina.

Tabela nr 13 przedstawia magazyny gazu znajdujące się w budowie i rozbudowywane wraz z ich pojemnościami czynnymi.

Tabela nr 13. Magazyny gazu znajdujące się w budowie oraz rozbudowywane z uwzględnieniem ich pojemności.

Nazwa magazynu	Rodzaj	Pojemność czynna (mld m ³)	Pojemność docelowa (mld m ³)	Planowane ukończenie
Bonikowo	Budowa		0,20	2009 r.
Kosakowo	Budowa		0,045	2012 r.
Daszewo	Budowa		0,03	2009 r.
Wierzchowice	Rozbudowa	0,5	1,20	2011 r.
Mogilno	Rozbudowa	0,37	0,44	2011 r.
Strachocina	Rozbudowa	0,15	0,30	2009 r.
Razem	Budowa/Rozbudowa	1,02	2,215	2012 r.

Źródło: Prezentacja PGNiG SA pt. Aktualna informacja o GK PGNiG i liberalizacji rynku gazu w Polsce, str. 13.

13. Wnioski wynikające ze sprawowania nadzoru nad bezpieczeństwem zaopatrzenia w gaz ziemny

Konieczne jest kontynuowanie działań mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego Rzeczypospolitej Polskiej poprzez dywersyfikację dróg i kierunków dostaw nośników energii (gazu ziemnego). Dotyczy to również kontynuowania działań mających na celu uzyskiwanie dostępu do złóż zagranicznych (inwestycje w upstream).

Niezbędne jest także kontynuowanie prac mających na celu zwiększenie pojemności magazynowych gazu ziemnego w Polsce, dla zabezpieczenia ciągłości dostaw dla odbiorców krajowych.

Przy zwiększającym się stale zużyciu gazu ziemnego na świecie oraz przy rosnącym jednocześnie uzależnieniu się UE od dostaw nośników energii z Federacji Rosyjskiej, a także w kontekście inwestycji mających na celu ominięcie Rzeczypospolitej Polskiej i państw bałtyckich w transporcie tych nośników niezbędne jest uniezależnienie się od dostaw z jednego kierunku i prowadzenie zdecydowanej i spójnej polityki międzynarodowej.

Sytuacją jak najbardziej pożądaną jest taka sytuacja, w której Rzeczpospolita Polska w swoim bilansie energetycznym uzyskuje gaz ziemny w około 30 % z własnego wydobycia, około 30 % z kierunku północnego i poprzez terminal LNG oraz pozostałą część z kierunku wschodniego.

14. Źródła wykorzystane przy opracowaniu sprawozdania

- dyrektywa Rady 2004/67/WE z dnia 26 kwietnia 2004 r. dotycząca środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego
- dyrektywa 2003/55/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylająca dyrektywę 98/30/WE
- ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. — Prawo energetyczne
- ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym
- uchwała nr 3/2006 Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 2006 r. w sprawie działań mających na celu dywersyfikację dostaw nośników energii
- uchwała nr 77/2006 Rady Ministrów z dnia 31 maja 2006 r. w sprawie działań zwiększających bezpieczeństwo energetyczne Rzeczypospolitej Polskiej

-
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych lub ciekłych oraz w dostarczaniu i poborze paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła
  - Polityka dla przemysłu gazowego przygotowana przez Ministra Gospodarki, przyjęta przez Radę Ministrów dnia 20 marca 2007 r.
  - Polityka energetyczna Polski do 2025 r. z dnia 1 lipca 2005 r. przyjęta przez Radę Ministrów dnia 4 stycznia 2005 r.
  - Porozumienie między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Federacji Rosyjskiej o budowie systemu gazociągów dla tranzytu gazu rosyjskiego przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i dostawach gazu rosyjskiego do Rzeczypospolitej Polskiej, zawarte w dniu 25 sierpnia 1993 r. (z późniejszymi aneksami)
  - sprawozdanie z działalności Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w 2006 r.
  - sprawozdanie Zarządu z działalności spółki PGNiG SA za 2006 r.
  - informacja spółki Gaz System S.A. z dnia 31 marca 2007 r.
  - dane statystyczne zbierane przez Agencję Rynku Energii S.A.
  - prezentacja PGNiG SA pt. Aktualna informacja o GK PGNiG i liberalizacji rynku gazu w Polsce
  - materiały i opracowania własne Departamentu Ropy i Gazu Ministerstwa Gospodarki.